

Рамка за образование по глобално гражданство GloLab

Настоящият наръчник е разработен на базата на рамка за образование за глобално гражданство (ОГГ) в младежката сфера, която цели да изгради компетенции, необходими на младите хора да предприемат действия, с които да отговорят на глобалните предизвикателства. Както и да ги превърнат в агенти, които се застъпват и популяризират фундаментални ценности като солидарност, уважение на различието, равенство, справедливост и мир.

Рамката за образование за глобално гражданство, поместена по-долу, е създадена на базата на вижданията, мненията и идеите на млади хора и други заинтересовани страни от младежката и образователната сфера от България, Кипър, Литва и Испания, както и на наблюденията на фасилитатори и експерти, работещи по проекта GloLab. Тя донякъде се припокрива с някои от съществуващите образователни рамки по глобално образование и образование за глобално гражданство, но носи добавената стойност на разбиранията, надеждите и страховете на самите млади хора. В този смисъл тя е създадена отдолу-нагоре, където експертната работа се основава на приноса на младите хора. Резултатите от нашите проучвания са достъпни в онлайн публикацията „Картината на бъдещия глобален гражданин“, достъпна на английски език тук: <http://www.globalab.org/materials>.

Предложената образователна рамка е прилагана в обучителните дейности на проекта GloLab, но има своята стойност във от него, тъй като може да се използва от организации, обучители и младежки работници, работещи с глобално образование.

Значението на глобалното гражданство

Гражданството обикновено се мисли в контекста на националната държава и представлява устойчива връзка между една държава и конкретен човек, неин гражданин. Тази връзка е съставена от права и отговорности. В класическия случай, от държавата (националното правителство) се очаква да осигури правата на индивида като неин гражданин, а той от своя страна дължи редица отговорности (традиционния пример – да плаща данъци). В тази ситуация лесно можем да бъдем санкционирани, ако не спазваме своите задължения. Лесно, нали? Но когато говорим за глобално гражданство, нещата не са толкова прости.

Всички ние вече сме глобални граждани, граждани на света, независимо дали го осъзнаваме, или не. Това е така, защото нашето поведение оказва влияние на хора на другия край на планетата, а ние от своя страна зависим от различни институции и общности през граници и океани. Тъй като няма „глобално правителство“, нашето гражданство представлява връзка между нас и „света“. Тази връзка отново се състои от права (привилегии, ползи) и отговорности. Първата категория включва неща, които приемаме като даденост, но които са лесно достъпни за нас, благодарение на глобализирания свят, в който живеем – като интернет, мобилните телефони, плодове и напитки от другия край на земното кълбо и др. Но какви са отговорностите ни? Какви са правилата, които трябва да спазваме, за да плащаме своя справедлив дял към „света“? И кой ще ни санкционира, ако не го направим?

Глобалното гражданство е гарантирано от собствената ни хуманност. Можем да наречем глобален гражданин този, който разпознава ползите от това да бъде част от глобалната общност, но признава и личната си отговорност към тази общност и предприема действия в тази посока. Поведението на глобалния гражданин се основава на разбиране на глобалните взаимосвързаности и ангажимент към колективно добруване.